

Міністерство освіти та науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

“ _____ ” _____ 2017 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Менеджмент SPA&Wellness індустрії»

Спеціальність 242 «Туризм»

спеціалізація «Управління розвитком туризму»

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2017 / 2018 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

28 серпня 2017 року, протокол № 1

Розробник програми: Кучечук Л.В. – кандидат економічних наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від 28 серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

доц. Парфіненко А.Ю.

(підпис)

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол 28 серпня 2017 року, протокол № 1

Голова методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Григорова-Беренда Л.І.

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент SPA&Wellness індустрії» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки рівня вищої освіти магістр спеціальності 242 «Туризм», спеціалізації «Управління розвитком туризму».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни «Менеджмент SPA&Wellness індустрії» є оволодіння теоретичними і практичними основами управління в галузі СПА для подальшого успішного застосування отриманих компетенцій в організаційно-управлінській, аналітичній та науково-дослідницькій діяльності, пов'язаній з роботою курортних готелів і підприємств СПА індустрії.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Менеджмент SPA&Wellness індустрії» є:

- вивчення історії виникнення SPA&Wellness індустрії;
- ознайомлення із класифікаціями СПА-закладів та послуг, які вони надають;
- вивчення правильного зонування СПА у готелях;
- оволодіння основними поняттями у сфері менеджменту та маркетингу у закладах SPA&Wellness індустрії;
- ознайомлення із складовими сфери Wellness;
- дослідження сучасних тенденцій розвитку «spa» і «wellness» туризму у світі в цілому та окремих його регіонах.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
5-й	5-й
Семестр	
10-й	10-й
Лекції	
30 год.	14 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
90 год.	136 год.

Індивідуальні завдання		
10 год	Контрольна робота	10 год

1.6. Заплановані результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні категорії і поняття навчальної дисципліни;
- види закладів SPA&Wellness індустрії;
- види СПА-процедур;
- особливості менеджменту та маркетингу в сфері SPA&Wellness;
- сучасні тенденції розвитку «spa» і «wellness» туризму в світу в цілому та окремих його регіонах.

вміти:

- вільно володіти понятійним апаратом, що використовується у сфері СПА індустрії;
- аналізувати історію розвитку SPA&Wellness індустрії, її сучасний стан і тенденції розвитку;
- характеризувати різноманітні види СПА-закладів та процедур;
- знати особливості менеджменту та маркетингу в сфері SPA&Wellness;
- визначати та аналізувати сучасні тенденції розвитку «spa» і «wellness» туризму.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи управління закладами СПА-індустрії

Тема 1. Історія виникнення СПА-індустрії та її основні складові.

Походження терміну «спа». Історія зародження та розвитку СПА-процедур. Характеристика та види дей спа. Характеристика та види клубних спа. Характеристика та види готельних спа. Характеристика та види медичних спа. Характеристика та види природних спа. Характеристика та види цільових спа. Характеристика та види круїзних спа.

Тема 2. Регіональні моделі спа.

Характеристика європейської моделі спа. Характеристика американської моделі спа. Характеристика південно-східної моделі спа. Характеристика індійської моделі спа. Характеристика російської моделі спа.

Тема 3. Класифікація спа-процедур.

Бальнеотерапія. Таласотерапія. Грязелікування. Термоароматерапія. Ароматерапія. Турецька баня. Обгортання. Шотландський душ. Душ Віші. Гідротерапія. Озонотерапія. Сауна. Пілінг. Види масажу.

Тема 4. Готельні спа-центри.

Визначення сегментів споживачів спа-послуг у готелях. Функціональні зони спа-центру у готелі. Етапи створення спа-центру у готелі. Вибір дизайну спа-центру в готелі.

Тема 5. Особливості менеджменту в СПА-індустрії.

Функції управління у спа-об'єктах. Ключові компетенції персоналу спа-центру. Функції управління персоналом у спа-об'єктах. Види навчання персоналу спа-центрів. Види тренінгів для персоналу спа.

Тема 6. Особливості маркетингу в СПА-індустрії.

Характеристика маркетингових інструментів спа-центрів. Фірмові програми. Авторські процедури. Спеціальні акції. Знижки. Подарункові сертифікати. Он-лайн бронювання спа-послуг.

Розділ 2. Сучасний стан розвитку Wellness індустрії.

Тема 7. Поняття «Wellness» та його складові.

Визначення Wellness та Wellness індустрії. Профілактика захворювань. Фітнес-центри. Біологічно активні добавки. Косметологія та догляд за шкірою. Гомеопатія, акупунктура, детоксикація і виведення шлаків. Стрес-контроль.

Тема 8. Правильне харчування як складова Wellness індустрії.

Спа-харчування. Збалансоване харчування за кількістю мікронутрієнтів. Натуральні продукти харчування. Принципи здорового харчування. Здорове харчування аюрведе. Дрібне та роздільне харчування.

Тема 9. Види фітнесу.

Аквааеробіка. КІК-аеробіка. Слайд-аеробіка. Степ-аеробіка. Танцювальна аеробіка. Бодіфлекс. Каланетика. Пілатес. Тай-бо. Фітбол. Йога. Шейпінг. Стрейчинг.

Розділ 3. Тенденції та регіональні особливості розвитку «spa» і «wellness» туризму на сучасному етапі.

Тема 10. Сучасні тенденції розвитку «spa» і «wellness» туризму.

Різні підходи до визначення «spa» і «wellness» туризму. Складові «spa» і «wellness» туризму. Основні ринки споживання спа-послуг. Основні тенденції у розвитку «spa&-wellness» туризму.

Тема 11. Розвиток «spa&-wellness» туризму в Європейському макрорегіоні.

Ресурсна база Європи для розвитку «spa&-wellness» туризму. Спа-курорти Франції. Спа-курорти Швейцарії, Німеччини, Чехії, Словенії,

Словаччини, Болгарії, Угорщини, Австрії, Румунії, України, Греції, Туреччини, Польщі.

Тема 12. Розвиток «spa&wellness» туризму в Азіатсько-Тихоокеанському макрорегіоні.

Ресурсна база Азіатсько-Тихоокеанського регіону для розвитку «spa&wellness» туризму. Спа-туризм Індонезії. Спа-туризм Таїланду. Спа-туризм в Індії, Малайзії, Китаї та Японії.

Тема 13. Розвиток «spa&wellness» туризму в Американському та Близькосхідному макрорегіонах.

Ресурсна база Американського та Близькосхідного макрорегіонів для розвитку «spa&wellness» туризму. Спа-курорти США, Барбадосу, Куби, Багамських островів. Спа-курорти на Мертвому морі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Усього	Денна форма				Заочна форма				
		у тому числі				Усьог о	у тому числі			
		л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
Розділ 1. Теоретичні основи управління закладами СПА-індустрії										
Тема 1. Історія виникнення СПА-індустрії та її основні складові.	14	4	4		6	11	2			9
Тема 2. Регіональні моделі спа.	10	2	2		6	11	2			9
Тема 3. Класифікація спа-процедур.	10	2	2		6	9				9
Тема 4. Готельні спа-центри.	10	2	2		6	9				9
Тема 5. Особливості менеджменту в СПА-індустрії.	10	2	2		6	11	2			9
Тема 6. Особливості маркетингу в СПА-індустрії.	10	2	2		6	11	2			9
Разом за розділом 1	64	14	14		36	77	8			63
Розділ 2. Сучасний стан розвитку Wellness індустрії.										
Тема 7. Поняття «Wellness» та його складові.	10	2	2		6	11	2			9
Тема 8. Правильне харчування як складова Wellness індустрії.	10	2	2		6	11				9
Тема 9. Види фітнесу.	10	2	2		6	11				9
Разом за розділом 2	30	6	6		18	33	2			27
Розділ 3. Тенденції та регіональні особливості розвитку «spa» і «wellness» туризму на сучасному етапі.										
Тема 10. Сучасні тенденції розвитку «spa» і «wellness» туризму.	10	2	2		6	11	2			9
Тема 11. Розвиток «spa&-wellness» туризму в Європейському макрореґіоні.	16	4	4		8	11	2			9

Тема 12. Розвиток «spa&-wellness» туризму в Азіатсько-Тихоокеанському макрореґіоні.	10	2	2		6	9			9
Тема 13. Розвиток «spa&-wellness» туризму в Американському та Близькосхідному макрореґіонах.	10	2	2		6	9			9
Разом за розділом 3	46	10	10		26	40	4		36
Контрольна робота	10				10	10			10
Усього годин	150	30	30		90	150	14		136

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія виникнення СПА-індустрії та її основні складові.	4
2.	Регіональні моделі спа.	2
3.	Класифікація спа-процедур.	2
4.	Готельні спа-центри.	2
5.	Особливості менеджменту в СПА-індустрії.	2
6.	Особливості маркетингу в СПА-індустрії.	2
7.	Поняття «Wellness» та його складові.	2
8.	Правильне харчування як складова Wellness індустрії.	2
9.	Види фітнесу.	2
10.	Сучасні тенденції розвитку «spa» і «wellness» туризму.	2
11.	Розвиток «spa&-wellness» туризму в Європейському макрореґіоні.	4
12.	Розвиток «spa&-wellness» туризму в Азіатсько-Тихоокеанському макрореґіоні.	2
13.	Розвиток «spa&-wellness» туризму в Американському та Близькосхідному макрореґіонах.	2
	Разом	30

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Підготовка до написання есе (вивчення лекції на тему: «Історія виникнення СПА-індустрії та її основні складові», ознайомлення за додатковою літературою) на тему «Спа-індустрія: сучасний стан та значення, перспективи розвитку»	3
2.	Підготовка доповідей в рамках теми: «Історія виникнення СПА-індустрії та її основні складові» про розвиток лікувально-оздоровчого туризму та спа процедур в такі історичні періоди: Античний світ(III тыс. до н.е. - II в. н.е.) Період Середньовіччя (V - XVI вв.) Епоха Відродження(XIV - XVI вв.) Новий час (XVII - начало XIX вв.) Новітній час (XIX - XXI вв.).	3
3.	В рамках теми: «Регіональні моделі спа» підготувати доповідь про СПА-центр, який є яскравим представником однієї з регіональних моделей спа.	6

4.	В рамках теми: «Класифікація спа-процедур», підготувати доповіді та мультимедійні презентації про будь-яку спа-процедуру, її різновиди, показання та протипоказання та інше.	6
5.	В рамках теми «Готельні спа-центри», використовуючи Інтернет ресурси, каталоги, матеріали періодичної преси, провести порівняльний аналіз SPA-меню двох відомих SPA-центрів.	6
6.	Підготовка до усного опитування в рамках теми: «Особливості менеджменту в СПА-індустрії.» з наступних питань: Функції управління у спа-об'єктах. Ключові компетенції персоналу спа-центра. Функції управління персоналом у спа-об'єктах. Види навчання персоналу спа-центрів. Види тренінгів для персоналу спа.	6
7.	У рамках теми: «Особливості маркетингу в СПА-індустрії» скласти маркетинговий портрет сучасного споживача послуг і SPA програм, а також оцінити наявні потреби в таких послугах, а також перспективи розвитку SPA-галузі в регіоні.	6
8.	У рамках теми: «Поняття «Wellness» та його складові» підготувати доповіді про розвиток Wellness індустрії у різноманітних країнах світу.	6
9.	У рамках теми: «Правильне харчування як складова Wellness індустрії.» підготувати доповіді про різні напрямки здорового харчування та їх особливості.	6
10.	В рамках теми: «Види фітнесу», підготувати доповіді та мультимедійні презентації про будь-який вид фітнесу, його особливості та сегмент споживачів.	6
11.	У рамках теми: «Сучасні тенденції розвитку «spa» і «wellness» туризму» провести аналіз світових потоків «spa» і «wellness» туристів за останні десятиліття, їх регіональну приналежність.	6
12.	У рамках теми «Розвиток «spa&wellness» туризму в Європейському макрорегіоні» підготувати доповіді та мультимедійні презентації про розвиток «spa&wellness» туризму у будь-якій країні цього регіону.	8
13.	У рамках теми «Розвиток «spa&wellness» туризму в Азіатсько-Тихоокеанському макрорегіоні» підготувати доповіді та мультимедійні презентації про розвиток «spa&wellness» туризму у будь-якій країні цього регіону.	6
14.	У рамках теми «Розвиток «spa&wellness» туризму в Американському та Близькосхідному макрорегіонах» підготувати доповіді та мультимедійні презентації про розвиток «spa&wellness» туризму у будь-якій країні цього регіону.	6
15.	Написання контрольної роботи	10
Разом		90

6. Методи контролю

Засвоєння тем контролюється на семінарських заняттях, шляхом усних відповідей та доповідей і написання есе та письмових завдань.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- написання есе;
- виконання письмових завдань;
- усні відповіді та доповіді на семінарських заняттях;
- захист контрольних робіт;
- виконання індивідуальної семестрової роботи (письмова форма заліку).

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню на заліку. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння всіх тем дисципліни.

7. Індивідуальне завдання

ІНДЗ виконується самостійно і оформляється у вигляді контрольної роботи. Контрольна робота передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з курсу, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами, вміння презентувати результати роботи.

Під час проведення практичних занять студент повинен презентувати результати своєї роботи у режимі PowerPoint з використанням мультимедійного обладнання. Оцінка за ІНДЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Контрольна робота повинна містити аналіз SPA-центру або SPA-готелю. Підприємство для аналізу студент обирає самостійно, узгоджуючи тему із викладачем. Аналіз проводиться за наступним планом:

- назва і тип (за класифікацією SPA);
- рік заснування, історія розвитку;
- місце розташування та ландшафтно-кліматичні умови;
- аналіз SPA-меню;
- аналіз правильності зонування SPA-центру, його дизайну та основної концепції;
- аналіз комплексу маркетингових комунікацій SPA-центру;
- власні рекомендації із покращення роботи SPA-центру.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота														Разом	Залік	Сума
Розділ 1						Розділ 2			Розділ 3				ІНДЗ	60	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13				
6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	18			
Есе, доповіді	Доповіді	Доповіді	Доповіді	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	доповіді	доповіді	доповіді	Захист ІНДЗ			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	Для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

9. Рекомендована література

Базова література

1. Богачева Е. Л. СПА-мания : диагноз века, или спа-бизнес от «А» до «Я» / Е. Л. Богачева. – М. : Кабинет, 2007. – 238 с.
2. Кучуркина М. В. Менеджмент СПА / М. В. Кучуркина. – М. : Гильдия специалистов СПА-индустрии, 2007. – 196 с.
3. Креббин-Бейли Д. Спа-терапия в индустрии красоты. Методика процедур, эксплуатация оборудования, программы обучения спа-менеджменту / Д. Креббин-Бейли, Д. Харкап, Д. Харрингтон; [пер. с англ. В. Е. Бельченко]. – М. : РИПОЛклассик, 2010. – 304 с.
4. Кучмий С. П. Развитие SPA та WELLNESS в Україні / С. П. Кучмий // WELLNESS. – 2012. – 14. – С. 22–24.
5. Масляк П. О. Рекреационная география : навч. посіб. для студентов і викладачів вищих навчальних закладів / П. О. Масляк – К. : Знання, 2008. – 343 с.
6. Драчева Е. Л. Специальные виды туризма. Лечебный туризм / Е. Л. Драчева. – М. : КНОРУС, 2010. – 151 с.

7. Григорьев, А. В. Инструменты управления инновациями в санаторно-курортном комплексе / А. В. Григорьев, О. В. Багузова. – Смоленск : Универсум, 2012. – 164 с.
8. Загурская С. Г. Менеджмент в социально-культурном сервисе и туризме / С. Г. Загурская. – М. : МИИТ, 2007. – 88 с.
9. Менеджмент в санаторно-курортных организациях / М. Л. Боков, А. М. Ветитнев, В. П. Попков, Е. С. Угрюмов, В.И. Шаповалов. – СПб. : СПбГУЭФ, 2007. – 125 с.
10. Лимонов, В. И. Санаторно-курортная сфера: организационно-управленческие проблемы / В. И. Лимонов. – М. : Мэйлер, 2011. – 210 с.

Допоміжна література

1. Асаулко В.С. Ризик-менеджмент на підприємствах курортно-рекреаційного комплексу : специфіка та етапи побудови // Наукові записки Острозької академії: Зб. наук. праць. Вип.9. – Острог: Нац. ун-т «Острозька академія», 2007. – С.10-18.
2. Кисилевич, Т. И. Внутренний контроль в санаторно-курортных организациях / Т. И. Кисилевич. – М. : Научное издание, 2002. – 128 с.
3. McCarthy. Become a spa owner.– Washington, USA, FabJobInc. 2010.– 207 p.
4. Smith M., Kelly C. Wellness Tourism, in Tourism Recreation Research. –Greenwich, London, 2006. – 298 p.
5. Smith M., Puczko L. Health and wellness tourism.– Greenwich, London 2008.– 185 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

6. <http://experienceispa.com/> – International SPA Association
7. www.soyuz-spa.com. – союз професіоналів СПА України
8. http://cs6260.userapi.com/u1171828/docs/e26658625b9c/spas_wellness_medical_tourism_report_final.pdf – Global SPA Summit 2011.
9. <http://www.unctad.org> – офіційний сайт UNCTAD.
10. <http://www2.unwto.org/ru> – офіційний сайт ЮНВТО
11. Understanding the Global Spa Industry [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nckvietnam.com/Upload/file/Understanding%20the%20Global%20Spa%20Industry%20Spa%20Management%20075068464X.pdf>
12. Богачева Е. Л. Медицинские СПА и их место в международной СПА-индустрии / Е. Л. Богачева // Медицинские новости [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.mednovosti.by/journal.aspx?article=5408>
13. Менеджмент в СПА и Wellness-индустрии [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://caramelca.ru/salon-krasoti/266-menedzhment-v-Spa-i-wellness-industrii.html>